

II. Domoljubje

SEDMA NEDELJA MED LETOM (A), 23. FEBRUARJA 2020

Prejšnjo nedeljo smo vam želeli položiti na srce odgovornost za celotno stanje v širši skupnosti našega naroda in države. V današnjem evangeliju pa Jezus zahteva, da iz svoje ljubezni in dobrohotnosti ne izključujemo nikogar, celo sovražnikov ne. To nas spet opozarja, kako pogubno je vsako izključevanje drugih, ker niso »naši«. Država uničuje sebe, če nekatere državljanke izključuje iz sodelovanja za skupno dobro.

Z izrazom »skupno dobro« mislimo na vse ugodne pogoje, ki jih potrebujemo, da razvijamo sposobnosti ter postajamo vedno bolj srečni in izpopolnjeni ljudje. Skupno dobro ne pomeni, da nam država »na krožniku« prinaša čim več ugodnosti. To bi ne bilo »dobro«. Država nam samo pomaga, da si lažje pomagamo sami; da postanemo ustvarjalni, iznajdljivi in delavni, kajti k naši sreči sodi tudi to, da smo lahko sami svoje sreče kovač. Skupno dobro zato ni samo materialni »standard«, ampak tudi kakovost naših odnosov, pravična pravna ureditev in varnost, vzgoja novih rodov, ki nam zagotavljajo prihodnost, ter duhovna omika, vera in kreposti, ki osmišljajo naše življenje. Za to skupno dobro smo odgovorni.

Odgovornost za skupno dobro je del našega domoljubja. Z izrazom domoljubje označujemo dejavno ljubezen do domovine. To ni samo čustvena navezanost na našo preteklost in njena izročila. Sicer je lepo, če radi prepevamo narodne pesmi, obiskujemo lepote naše dežele in se ponosno trkamo na prsi zaradi vsega, s čimer se kot državljani Slovenije lahko pohvalimo. A to še zdaleč ni dovolj, saj domoljubje zahteva veliko več.

Najprej moramo zavrnilo očitek nacionalizma. O nacionalizmu lahko govorimo le, če kdo ošabno in podcenjevalno prezira pripadnike drugih narodov, česar pa domoljuben človek

ne dela. Še manj smemo blatiti domoljubje kot fašizem. Pravico imamo, da terjamo spoštovanje zase in za svoj narod, in dolžnost, da to, kar pričakujemo, da drugi storijo nam, storimo tudi mi drugim (prim. Mt 7,12). Domoljubna čustva so častna, in kdor ne spoštuje sebe in svojega naroda, tudi drugih ne bo znal prav spoštovati.

Domoljubje ni nič drugega kakor povsem upravičena in potrebna narodna zavest, ko vemo, kdo smo, od kod prihajamo in kaj moramo tudi v prihodnosti biti in ostati. Zrel človek se veseli svojega življenja, je ponosen in vzravn, sebe sprejema in pričakuje, da ga sprejemajo in spoštujejo drugi. K tej spoštovanju vredni vrednoti spada tudi njegova vera. Enako velja za njegovo pripadnost narodu in državi, katere državljan je. Ne samo da to pričakovanje nikakor ni pretirano, ampak je celo nujno potrebno, da v zdravi narodni samozavesti in ponosu vzgajamo tudi mlade rodove.

Posebno pa se domoljubje nanaša na lastno kulturo. Z besedo »kultura« ne mislimo samo na umetniško ustvarjalnost, ampak na vse duhovne značilnosti, zaradi katerih smo to, kar smo, in so torej bistvene za našo identiteto. Brez identitete je človek razklana osebnost, zato brez nje ni nihče, kdor je zrela osebnost. Gre samo za to, ali bomo ohranili identiteto, ki nam je bila položena v zibelko, ali pa se bomo prelevili v nekaj drugega, pravzaprav v ponaredek nekoga drugega, ki pa bo vedno ostal samo – ponaredek.

Kultura se začne z materinščino, ki zato zasluzi naše spoštovanje in skrbno rabo. Nadalje sodi k temu vse, kar je bilo značilno in dragoceno za naše prednike in kar so požrtvovalno zgradili, gojili in negovali. Za večino naših prednikov je k temu spadala tudi katoliška vera s svojimi praznovanji, bogoslužjem in številnimi cerkvami, ne nazadnje pa tudi naša lepa narava, na katero smo upravičeno ponosni.

Ko je papež sv. Janez Pavel II. leta 1980 v Parizu obiskal sedež Organizacije združenih narodov za kulturo UNESCO, je močno poudaril pomen narodne kulture. S ponosom je pokazal na zgled svojih poljskih rojakov, ko je članom skupščine rekel: »Sem sin naroda, ki je v zgodovini zelo veliko prestal. Njegovi sosede so ga večkrat obsodili na smrt, pa je kljub temu preživel in ostal zvest sebi. Ohranil je svojo identiteto in je kljub tujim delitvam in zasedbam ohranil svojo narodno suverenost. Pri tem se ni opiral na izvore fizične moči, ampak samo na svojo kulturo. Ta kultura se je v tem primeru izkazala za večjo moč kot vse druge moči. Kar tu govorim v zvezi s pravico, ki jo ima narod do osnove svoje kulture in njene prihodnosti, torej ni odmev kakega »nacionalizma«, temveč gre vedno za trdno prvino človeškega izkustva. Če bi bil ta poljski papež Slovenec, bi lahko izrekel iste besede, saj se moramo tudi mi za svoj obstoj zahvaliti svoji kulturi. Domoljubje nam torej narekuje odgovornost za kulturno identiteto, kar je toliko lažje, odkar imamo svojo suvereno državo.

Pravo domoljubje je nujno potrebno za naš obstoj. Obstali bomo, če bomo še naprej spoštovali in uresničevali vse tiste vrednote, ki so jih spoštovali naši predniki, in s tem najbolj prepričljivo dokazali, da to ohranja narod pri življenju.

Najprej gre za življenje v resnici in pristnosti, v zvestobi obči človeški naravi, ki določa, da smo eni moški in drugi ženske, zato na različnosti in zakonski zvezi oblikujemo zdravo in rodovitno družinsko življenje, ljubezen do

otrok brez razvajanja in budno skrb za njihovo dobro vzgojo. Starši se ne morejo odreči odgovornosti zanj. Jamči jim jo celo ustava. Sveti staršev po šolah obstajajo prav zato, da lahko spremljajo, kako šola vzgaja njihove otroke, saj oni ostajajo prvi vzgojitelji in imajo pravico, da šola spoštuje njihovo vzgojo v veri in morali. To lahko včasih zahteva nekaj poguma in odločnosti, a v tem življenju ne gre nobena stvar zlahka. Tudi tukaj lahko rečemo: »Korajža velja!«

Za prihodnost krščanske kulture med nami so izjemnega pomena katoliške šole od vrtca do visokih šol. Zato se krščansko domoljubje kaže tudi v tem, koliko smo jih pripravljene podpirati in skrbeti za njihov razvoj.

Naša prihodnost je usodno povezana z zdravim in naravnim družinskim življenjem. Mnogi danes družino omalovažujejo ali jo celo zavračajo kot obliko oblastnosti in medsebojnega podrejanja. Cerkev jo ponosno brani kot Božjo ustanovo in od svojih vernikov pričakuje, da bodo sklepali zakonske zveze in na njih gradili trdne družine. Podobno velja za spoštovanje človeškega življenja od naravnega spočetja do naravne smrti.

Vse to nam narekuje naša vera v Boga, ki je Oče svojega od mrtvih vstalega Sina in je zato »Bog živih in ne mrtvih« (Lk 20,38). Zato je zvestoba naši veri tako pomembna. Pomagala nam bo, da ohranimo svoje osebno in narodno dostojanstvo. Želimo, da jo v postnem času, ki je pred nami, še poglobite in utrdite ter se tako pripravite na vesele in srečne velikonočne praznike.

vaši škofje